

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXVII (31)

Štev. (No.) 26

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

29. junija 1978

Politična slika Italije

Po brutalnem umoru bivšega petkratnega prvega ministra v Italiji Al-da Mora je očitno nastopila doba terorističnega premirja in zatišja. Svetovne agencije in vodilno časopisje malo ali nič ne poročajo o kakih značilnih dogodkih, politično življenje teče naprej na osnovi parlamentarnega sodelovanja med krščanskimi demokrati in komunisti; po sporazumu med obema strankama, ki ga je odločilno posredoval in spravi v življenje rajni Moro, je rimska vlada, sestavljena zgolj iz kršč. demokratov, obvezana najti za vsak akt in odlok vlade, ki ni le rutinske narave, predhodni pristanek komunistične partije. Po sedanjem stanju partija sovlada v deželi, čeprav nima svojih zastopnikov v vladi.

Na ta način so krščansko demokratski ministri več ali manj le izvrševalci politike, ki je bila predhodno sklenjena na parlamentarnih posvetovanjih med njihovo stranko in partijo; njihova funkcija je bolj eksekutivne narave kot politične, in vendar nosijo pred javnostjo za svoje odločbe in izvršitve vso odgovornost. Ker zahteva položaj v deželi ostre, za ljudstvo boleče in zatorej nepopularne ukrepe, in je v ljudskih očeh partija neprizadeta, so v taki kombinaciji sodelovanja komunisti nesporno na politično boljšem položaju, uživajoč prednosti vladanja iz ozadja, brez vidne odgovornosti.

Na splošno se trdi, da je sedanja kombinacija vladanja v Italiji edino možna oblika za izhod iz teže krize. Kajti to drži, da sta edini politični sili v Italiji, ki odločilno lahko vplivata na razvoj in potek državne politike, kršč. demokratska in komunistična partija. Vse druge stranke, ki so svoj vpliv utrudile v preteklih desetletjih, so do neopemnosti. Da se ustvari pravilna politična slika, si je zatorej treba ogledati to dvojico.

1. Democrazia Cristiana (DC)

Ta stranka se je razvila takoj po padcu fašizma in sicer je rasla iz korenin nekdanje ljudske stranke (Partito Popolare) znanega in uglednega predvojnega javnega delavca Don Sturza. Ni torej bila nov pojav na italijanski politični pozornici, a po svoji zgradbi in programu je veljala za novo politično tvorbo. Njen ustanovitelj in do svoje smrti nesporni voditelj je bil Alcide de Gasperi, rojak južnega Tirola, ki je pripadal do konca prve svetovne vojne Avstriji. De Gasperi je bil močna politična osebnost, po svojem pomenu in delovanju spada v trojico onih treh slavnih krščanskih demokratov, ki so po drugi vojni modro risali pot razbite Evrope v lepo bodočnost. Žal njihovi nasledniki v vseh treh vodilnih evropskih državah niso bili dorasli zastavljeni nalogi, ki je zato ostala neizpolnjena. Poleg Alcide de Gasperija je spadal v trojico bivši vodilni francoski politik, predsednik vlade in zunanji minister Robert Schuman nepozabnega spomina; a morda najpomembnejši med njimi je bil bivši kancler Zapadne Nemčije Konrad Adenauer, slavnega imena, ki ga štejejo med največje osebnosti povojne Evrope.

V letih takoj po drugi vojni, ko je z vso silo zadivjala po Evropi tako imenovana mrzla vojna med Vzhodom in Zapadom, je v Italiji vse kazalo, da se bodo državne oblasti polastili komunisti. Pod modrim in odločnim vodstvom De Gasperija pa je na volitvah l. 1948 — pravijo, da so bile odločilne za usodo Italije — zmagala njegova Democrazia Cristiana, ki so jo takrat, in potem ves čas do današnjega dne, podprle množice vernega italijanskega ljudstva. Od te zmage in prve krščansko demokratske vlade Alcide de Gasperija, pa do sedanje vlade pod vodstvom Giulio Andreottija vodi ta stranka usodo Italije, ne vedno najbolj uspešno in srečno. Pedolgo ima oblast in moč v svojih rokah, ni ji bila prihranjena resnica, da oblast in moč korumpirata tiste, ki jo držijo, posebno še, če jo držijo dolgi 30 let.

Nasledniki De Gasperija niso bili v

ARGENTINA VČERAJ IN DANES

ZA RAZUMEVANJE PO SVETU, KAJ SMO DOŽIVLJALI V ARGENTINI

I.

Mnogo pojavov je v današnjem svetu, ki si jih navaden opazovalec ne more razložiti. Večkrat si mora poklicati na pomoč psihologe in sociologe, pa še poznavalec struktur posameznih družb ter skritih tokov, da si more ustvariti jasno sliko o pojavih in vzrokih.

Eden takih pojavov je gotovo odpor, ki ga sedanja argentinska družba, ali bolje njena vojaška vlada, naleti v evropskih in nekaterih ameriških državah. Pravi srd in besnost se izražata v prenekaterih časnikarskih člankih in opisih, ki kritično in krivično sodijo pretekli in sedanjí položaj v Argentini. Resni ljudje, znanstveniki, državniki, celo cerkveni veljaki prav otroško naseda Argentiní sovražni propagandi, in se vpletajo v protivladne kampanje, katerih zakulisje jim je popolnoma neznano, in katerih cilja si niti v sanjah ne morejo predstavljati.

Pri teh osebnostih si ne moremo misliti slabega namena. Menimo le, da jih vodi v zavzeto pozicijo slaba in zlonamerna informacija. Vendar se nam vriva vprašanje: ali je dopustno, da človek, kateremu javno nastopanje nalaga tudi odgovornost za to, kar dela ali govori, zavzame neki položaj, ne da bi se prej potrudil, da spozna bistvo problema? Če bi to res storil, potem bi videl, da je položaj povsem drugačen, kakor pa mu ga predstavljajo.

Za objektivno presojo položaja je neobhodno potrebno poznati vsaj v glavnih potezah zgodovinski razvoj, ki je privedel v sedanje stanje. In zgodovina zadnjih desetletij v Argentini je dovolj jasna, da bi vsakemu vsaj srednje poučenemu človeku ne bilo težko razumeti, zakaj je sedanja vojaška vlada prevzela oblast.

Treba je seči nazaj v desetletje štirideset, ko se je na oblast povzpел general Perón, si pridobil podporo sindikatov, ter nižjega in srednjega sloja, razsiral blagostanje povojne žitnice sveta in državo pripeljal v hude finančne težave. Vojaške in civilne vlade, ki so mu sledile, niso mogle najti ključa do rešitve teh težav do take mere, da je narod leta 1973 zopet masivno izrekel zaupnico peronizmu.

Vzporedno pa se je oko mednarodnega komunizma obrnilo na Argentino. Že leta 1960 so se tukaj organizirale prve gverilske formacije po vzorcu in napotkih Che Guevara in po navdihu Regis Debraya. A bilo je vse še v povojih. Šele po padcu generala Onganía (leta 1969) se je pričel razmah prevratnih formacij, to pot v verziji mestne gverile. Imela je na razpolago denarno, moralno in vsakršno drugo podporo. Najboljši norci so šli na posebne tečaje na Kubo, pa tudi v no-

stanu ohranjevati njegovo avtoriteto, niso mogli izvesti njegovih načrtov. Vlade so bile šibke, menjavale so se več kot vsako leto (povprečno so trajale le 10 mesecev!), to pa je spodbudilo stabilnost kršč. dem. režima, ki je iskal sodelovanja pri manjših in malo pomembnih strankah, da si je zagotovil večino v parlamentu. Italijanska ustava predvideva parlamentarno vlado, ki jo opozicija lahko takoj zruši, kakor hitro zgubi vlada v parlamentu večino. V poznejših letih se je Democrazia Cristiana vezala zlasti s socialisti, najprej Saragatove, pozneje tudi Nennijeve skupine. Toda socialisti so pri volitvah vedno zgubljali v prilog komunistične partije, katera se je, v nepretrgani rasti, pri zadnjih parlamentarnih volitvah tesno približala DC v razmerju 34% do 38% ter pahnila Italijo v sedanjo krizo. O partiji bomo govorili prihodnjč.

Sedanji predsednik vlade Andreotti (59) spada med veterane v italijanski vladi, saj je bil minister že pod De Gasperijem, potem pa skoraj vedno član raznih vlad, dokler ga ni komunistična nevarnost porinila na čelo reži-

tranjosti države so nastajala taborišča, v katerih so se trenirali člani gverile. Imeli so najmodernejše orožje, kar ga je bilo mogoče kupiti na svetovnem trgu. Udar za udarom, začeni z manjšimi cilji, potem pa z vedno drznejšimi podvigi, so jim dali potrebne izkušnje. Okoli leta 1975 so prevratne formacije šteje nad 5000 mož v udarnih enotah in nad 20.000 v zaledju.

Takoj ob nastopu peronistične vlade leta 1973 je pričelo pravo klanje. Ni uradnih statistik o mrtvih, ali agresivnost je bila tako očitna in tako razsežna, da so premnogi bili resno zaskrbljeni o bodoči usodi države. Vse to je povzročilo, da se je Argentina z neverjetno hitrico pogrezala v pravi kaos.

Še druge otenke je treba imeti v vidu. Najprej to, da so gverilske skupine bile različnih orientacij. Prosovjetska komunistična partija ni imela oboroženih formacij, a so te nadomestovale kubanske usmerjene levičarske skupine. Tudi kitajski komunizem je imel svoje zastopnike. A najmočnejši po številu in udarni moči so bili peronistični „Montoneros“, ki so bili ideološko že popolnoma pod vplivom marksizma ter trockistični ERP (Ejército Revolucionario del Pueblo — Ljudska revolucionarna vojska). Te skupine, čeprav različnih usmeritev, so mnogokrat vojaško nastopale skupaj. Njih cilj je bil enoten: prevzem oblasti z orožjem v roki. Kaj potem, bi se pokazalo po doseženi zmagi. Najbolj verjetno je, da bi prišlo do medsebojnega obračunavanja, ki bi se končalo, ko bi ena izmed skupin nadladala druge, in jih uničila.

Zavedati se moramo tudi, da je general Perón, vse dokler ni znova postal predsednik, vsaj navidez in z besedo podpiral te skupine: „Če bi imel 18 let, bi tudi jaz podstavljal bombe“ je izjavil še v Španiji. Ko pa so se mu levičarske formacije javno zoperstavile, jih je z balkona vladne palače opsoval in izobčil. A notranji boj v peronizmu, med desničarskimi in levičarskimi formacijami, se je pričel že prej. Ob Peronovem prihodu v Argentino, na zloglasnem „zborovanju“ ljudstva na Ezeizi, je bilo v tem obračunavanju 212 mrtvih.

Peronova smrt je le pospešila proces, ki bi tako ali tako neizogibno prišel. Dnevnim napadom vojaških in civilnih objektov, bombam, umorom vidnih oseb in protikomunističnih ljudi, se je potem pridružila še politična in socialna kriza. Peronova vdova, ki ga je nasledila na predsedništvu, se je obdala z oblastizelnimi ljudmi, katerih edini cilj je bil obdržati se na vladi in okoristiti se s svojimi položaji neglede na usodo naroda. Gospodarski ministri, ki so si sledili drug za drugim, včasih le

ma, v katerem na skrivaj že funkcionira partijska zahteva po „compromesso storico“, čeprav zaenkrat komunisti še ne sedijo na vladnih stolčkih. Andreotti je gotovo med najbolj izkušenimi in rutiniranimi politikami v vrstah DC, vendar mu manjka sijaj strankinega voditelja. To je bil rajni Aldo Moro, najresnejši kandidat za suverena predsednika republike na volitvah v letošnjem decembru.

Med vodilne politike v DC sodi Amintore Fanfani (70), sedanji predsednik senata in večkratni predsednik vlade, energičen, ambiciozen in prebrisan taktik, tudi aspirant za mesto predsednika republike. Njemu ob strani je sedanji glavni tajnik DC Benigno Zaccagnini, zelo priljubljen politik, ki se zna izogibati notranjim sporom v stranki. Pravijo, da je kar devet frakcij znotraj stranke, ki se kosajo, katera bo potegnila večje koristi v svoj prid. Take razmere zatemnjujejo velike uspehe, ki jih je DC dosegla z naglo obnovo po vojni razbite dežele, in jo privedla okrog l. 1960 v blagostanje, ki ga imenujejo ekonomsko čudo.

L. P.

(Bo še)

La culminación de un anhelo

El Campeonato Mundial de Fútbol 1978 llegó a su fin. Y llegó con un hecho que todos los argentinos anhelamos: la obtención del triunfo final, sufrido, luchado y merecido. La consagración deportiva, que corona muchos años de preparación y esfuerzos.

Pero más allá de los resultados deportivos, debemos anotar el triunfo de todo un pueblo: en la organización, en la hospitalidad, en la construcción de las infraestructuras de comunicaciones, en la preparación de cronogramas, en esa infinidad de detalles pequeños que son tan importantes, y que han salido casi a la perfección. En una carrera contra el reloj los argentinos hemos cumplido cabalmente la palabra empeñada y demostrado al mundo de todo lo que somos capaces.

Por todo ello es que “el país se volcó a las calles”, sembrando de banderas ciudades y pueblo, en una expresión de júbilo por el anhelo logrado.

Esa unión, lograda en el transcurso de la realización del campeonato, debemos ahora canalizarla en la conquista definitiva del otro anhelo: la conquista de la paz.

“De esa paz —según palabras del presidente Videla a los periodistas extranjeros— que permite vivir con unidad responsable la diversidad. Esa paz que no debe ser sólo la expresión de una tregua considerada como actitud pasiva, sino por el contrario, una actitud dinámica del fruto conquistado con la lucha de cada día. Esa paz que merezca ser vivida porque al amparo de ella el hombre como persona en plenitud con dignidad y en libertad.”

Iz Buenos Airesa naravnost na Radio Trst

SLOVENSKA ODDAJA OB SVETOVNEM PRVENSTVU 78

Svetovno nogometno prvenstvo je priklicalo na delo množico časnikarjev vseh družbenih občil celega sveta. Iz Italije je došel v Buenos Aires Slovenec Saša Rudolf, ki je poročal o tem dogodku za Radio Trst A, slovensko postajo, ki spada pod okrilje italijanske radiotelevizije RAI.

V tem času je redno poročal o nogometu in drugih argentinskih doživetjih. Radio Trst A oddaja ob ponedeljkih v popoldanskih urah program „Glasbeni ping-pong“, katerega vodi Ivan Peterlin. V tej oddaji obravnavajo različne aktualne teme (v tem času seveda tudi nogometno prvenstvo) in poslušalci lahko po telefonu s seboj stavi svoja vprašanja. Zadnje pol ure je v mesecu juniju bila oddaja povezana naravnost z Buenos Airesom, od koder je Saša Rudolf odgovarjal Tržačanom.

Na enega izmed teh razgovorov (19. 6.) je povabil Gregorja Batagelja. Vprašanja so se vrtela okoli življenja Slovencev v Argentini. Kako je organizirana mladina v SDO-SFZ, SKAD-u; njeno delovanje na vseh področjih. Ker se je Gregor predstavil kot Buenosairčan, je vodjo programa zanimalo, kje se je naučil slovenščine. To je dalo povod, da je naštel in opisal vse naše ustanove, ki se pečajo s poukom mladih: slovenske osnovne šole in srednješolske tečaje, ki delujejo v Buenos Airesu in drugih mestih Argentine.

Tržačana je zanimalo, kako spremljajo Slovenci to prvenstvo: „Z velikim

za dobo parih dni, niso bili zmožni vzpostaviti minimalnega reda v delu in financah države. Vodje političnih strank so zapravljali čas v brezpomembnih debatah o ustavnih formulacijah in govorili o političnem procesu proti predsednici, ki pa je bil nemogoč spricho peronistične večine v kongresu. Inflacija je dosegla svetovni rekord ok. 30 odstotkov mesečno.

Položaj je bil resnično brezupen: desetine atentatov včasih kar dnevno, vlada je bila politično brez moči, gospodarstvo uničeno, medtem ko je bila državna blagajna spraznjena in so zunanje obveznosti državo pripeljale pred konkurz. V severni provinci Tucuman pa so gverilci kontrolirali „svobodno ozemlje“, katerega obseg je narasel že do 2.500 kvadratnih kilometrov. Gospa predsednica je medtem nihala med skrajnim optimizmom, ko se je imela za izvoljeno osebo, da popelje državo do velikih ciljev, pa do skrajnega pesimizma, ko se je javno predajala izbruhom joka in depresije.

V takem položaju so oborožene sile, z enotnostjo, ki ji je težko najti primera v polpretekli zgodovini, sklenile napraviti kaosu konec: državni udar je imel — česar danes svet noče priznati — plebiscitno moralno podporo naroda, in tudi velikega sektorja peronizma, ki je uvidel, kako država drvi v propad. Datum 23. marca 1976 bo ostal za vedno zapisan v argentinski zgodovini.

navdušenjem; v nogometnem oziru pa še bolj, saj do sedaj argentinskemu moštvu lepo kaže.“ Sledilo je vprašanje: „Torej Slovenci navijate za Argentino? V Italiji ne zavzemamo istega stališča.“ — „Argentina nam nudi kruh, streho in delo. Seveda ne zastoj: plačujemo te dobrote z delom svojega uma in rok. Čeprav se prištevam po duševnih lastnostih in po vzgoji za člana slovenskega naroda, priznam Argentino za svojo domovino, sem tu doma. Zato tudi želim, da bi argentinsko moštvo zasedlo čim višje mesto. Je pa tudi velika razlika v odnosih z državami, v katerih živimo. Slovenci v Argentini nismo narodnostna manjšina, kot jih imate tam. Če bi se v to prvenstvo uvrstila Jugoslavija in če bi v reprezentanci igral tudi kak Slovenec, potem bi se naše simpatije nabrž malo razdelile.“

Razgovor se je obrnil na športne organizacije. Po omembi, da ima vsak odsek svoje ekipe v različnih panogah, je prišla na vrsto seveda odbojarska reprezentanca „Zedinjena Slovenija“ s svojimi tremi ekipami (v tretji kategoriji, mladinci in letos tudi dekliška), ki predstavljajo našo skupnost v argentinskem športu. Ob tej priliki je Peterlin pokazal na zanimivost, da so v obeh deželah, tako na Tržaškem kot v Argentini, Slovenci doprinesli kar dober delež k temu, da se poživijo zanimanje za ta šport.

Rudolf je spomnil tudi na planinsko in zimsko športno udejstvovanje Slovencev in pri omembi bratov Jerman pripomnil, da so bili večkrat omenjeni po radiu v zvezi s tekmovalni po Evropi, kakor tudi Frenk Jerman, ki je bil intervjuvan za to postajo. Seveda niso izostali še drugi znanci bariloškega planinstva, žrtve in pa uspehi v bariloških Andih (npr. Campanile Esloveno).

Ker je pred zvezo z Buenos Airesom program imel na tapeti vprašanje o športu in ženskem svetu, je gosta vprašal, kakšen odnos ima šibkejši spol do „Mundiala“. Odgovor se je nanašal na dejstvo, da so se mnoge gospe in dekleta, ki se niso nikdar zanimale ne za nogomet ne za kak drug šport, močno razvzele in navdušeno gledale pred televizijskim aparatom prenos tekem. Da bi same zaigrale, kot se to dogaja v Evropi, se pa ni obneslo.

Na vrsto so prišla tudi vprašanja o nogometni tekmi prejšnjega dne (Italija - Brazil), na katera je Rudolf odgovarjal s tem, kar je zasledil v igri sami in v pogovoru z italijansko delegacijo.

Med vsem tem izmenjavanjem besed so bili vpleteni glasbeni vložki. Da je bila še bolj poudarjena zveza z Argentino, so ti vložki vsebovali pristna izvajanja znanih tangov, kot so npr. „La cumparsita“ in „El pañuelito blanco“.

Čas je prehitro minil in zaradi tega je tudi zveza na hitrico prenehala. A le v upanju, da bo še kaka možnost, da se spet vzpostavi.

TIHA NAPETOST MED ZAHODNO NEMČIJO IN JUGOSLAVIJO

OPOZORILO NEMŠKIH ŠKOFOV

Pred tremi tedni smo poročali, da je jugoslovanska policija aretirala štiri najbolj znane nemške teroriste tako imenovane Baaden Mainhof skupine. Že tedaj je bilo omenjeno, da naj bi Jugoslavija zahtevala zamenjavo za aretirane nemške teroriste tako, da bi jim Zahodna Nemčija izročila nekaj hrvaških teroristov. V začetku sta obe strani uradno zanikali da bi bila v razpravi kakšna zamenjava. Kljub temu je obstajala domneva, da se vršijo tajna pogajanja med Nemčijo in Jugoslavijo, zlasti še, ker je nemški državni tajnik Fröhlich nepričakovano odšel v Beograd. Po mučnem molku pa je nemško časopisje priznalo, da Beograd zahteva v zameno za štiri nemške teroriste osem Hrvatov, označenih, da so teroristi. Ta verzija je dobila potrdilo v tem, da je nemška policija aretirala nekaj Hrvatov: v Kölnu dva brata Bi-lančič, v Frankfurtu Nikolo Miličević, v Saarbrückenu Ljubomira Dragoja in Franjo Goreta. Poleg tega je prišlo v javnost, da je na seznamu Hrvatov, ki jih zahteva Jugoslavija, tudi nekaj takih, ki so bili že sojeni pred nemškimi sodišči in prestajajo v Nemčiji zaporno kazen, kot npr. Marko Krpan, Pavle Petrović in Anton Kostić.

Ko je zadeva o aretacijah prišla v javnost, je med Hrvati v Zahodni Nemčiji zavladala velika negotovost. Predstavniki hrvaških organizacij so začeli iatervenirati tako pri oblasteh kot pri nemških političnih strankah. Tudi razne nemške osebnosti so bile angažirane. Časopisje je posvečalo precejšnjo pažnjo vsej zadevi.

Na konferenci nemških katoliških škofov so tudi razpravljali o tem kočemljivem vprašanju. Po sklepu, sprejetem na konferenci, so se škofje obrnili na nemško vlado s pozivom, da ne sme zlorabiti zaupanje, ki ga imajo emigranti v Zvezno Republiko. Med aretiranimi Hrvati res niso samo taki, ki imajo priznano pravico do azila: vendar je treba preiskati vsak konkreten primer z ozirom na državno-pravne pogoje v deželi, kjer vlada diktatura, kot je to primer v Jugoslaviji.

ZMAGA DESNIČARSKIH STRANK V PERUJU

V USTAVODAJNO SKUPŠČINO

Na nedeljskih volitvah v ustavodajno skupščino, ki jih je razpisala perujska vojaška vlada, katera je lani strmoglavila levičarsko vojaško hunto in pred volitvami izgnala nekaj marksističnih vodij iz države, je v veliko presenečenje perujske vlade in ostalega sveta prevladala desnica.

Dve desničarski stranki sta skupaj dobili 63% glasov, ostalo pa vrsta levičarskih strank in skupin, ki so med seboj močno deljene. Od 100 sedežev v ustavodajni skupščini je tako levica dobila komaj tretjino mest. Med levičarskimi strankami so se združili marksisti s tkim. neodvisnimi v novo ime-

Tako preiskavanje mora seveda upoštevati tudi druge okoliščine. Dobiti politični azil ne pomeni, da se sme kriminallec, ali celo morilec izogniti kazni s tem, da se pokrije s političnim plaščkom in da se preseli v drugo deželo. Tudi ne more država, ki dovoli azil, dopustiti, da bi se z njenega ozemlja začenjale politične akcije s kriminalnimi metodami. Skrbno preiskavanje vsake zahteve po izročanju spada pod resnost in resnicoljubnost vsake pravne države.

„Škofje so storili svojo nalogo“ je zapisal članek v Frankfurter Allgemeine Zeitung z dne 15. junija, ko poroča o apelu nemških škofov Zvezni vladi. Nato nadaljuje: „Zbistrili so javnosti vest. Kadar bi se pojavil sum, da bi iz golega oportunitizma hotela vlada v Bonnu začeti kako kupčijo, ponujeno od vlade v Belgradu, morajo vedeti, da bi taka kupčija ne mogla ostati neopažena. Posebna pazljivost, ki jo katoliška Cerkev posveča v tem primeru Hrvatski, je škofje nagnila do tega, da so vlado opozorili na njene naloge v pravni državi. To in nič več!“

Poudarjati simpatije do hrvatskih nasilnih aktov proti Titovi vladi bi bil prav tako slab svetovalec, kakor bi bilo slepo odklanjanje zahtev na drugačni podlagi zgrajene države. Pri tem je treba pomisliti, da bi se Bonn podal v nevarnost ponovnih izsiljevanj, če bi na vsako tovrstno zahtevo pristal samo, da bi za vsako ceno dobil v roke iskane teroriste. Na ta način se lahko nekaj takega zgodi v vzhodnem Berlinu...

Poleg tega bi bil tak način v nasprotju z načelom pravno urejene države, četudi gre za teroristične zločince, in je malo verjetno, da bi preprečil teroristom v naši deželi njih obstanek.

Zaupanje ne sme biti najskromnejši kapital, ki ga državna oblast more tvegati.

Opozorilo škofov, naj vlada v Bonnu ostane zvesta obstoječim zakonom, ki so v veljavi zaslužili vse upoštevanje.

novano Ljudsko fronto delavcev, študentov in kmetov (prava marksistična družina!), ki pa je dobila le 12% glasov.

Desničarska Ljudska ameriška revoluciona zveza (APRA) je dobila 36% glasov, prav tako desničarska Ljudska krščanska stranka pa 27%.

Ustavodajna skupščina se bo sestala v Limi 28. julija ter bo predvidoma eno leto sestavljala novo ustavo, ki naj znova upelje demokratično ureditev v državo.

Vojaška vlada pod vodstvom grala. Bermudeza in voditelji zmagovitih strank se bodo v kratkem sestali, da

MEDNARODNI TEDEN

AMERIŠKA in druge zahodne vlade so z zadovoljstvom sprejele na znanje sklep petrolejskih držav, organiziranih v OPEC-u, da do konca letošnjega leta ne bodo zvišale cene petroleju. Prihodnje zasedanje držav OPEC-a je napovedano za 16. decembra t. l. v Abu Dhabi v Arabiji. Opazovalci menijo, da bo zlasti Saudijeva Arabija znova pritislila na ostale članice OPEC-a, da naj ne zvišajo cen petroleju tudi ne v letu 1979.

EGIPČANSKA VLADA je odstavila egipčanskega poslanika v Lizboni, ker je označil predsednika Sadata za „diktatorja“. Poslanik gral. Shazli je izjavil, da „upa, da bo njegova izjava prišla na ušesa Egipčanom“ in da „naj potem sami odločijo, kaj je treba storiti.“ V arabsko-izraelski vojni leta 1973 je bil gral. Shazli vrhovni poveljnik egipčanskega štaba ter je bil odstavljen s položaja, ko so Izraelci prekorajčili sueški prekop.

BOLGARSKI komunistični režim je izročil Zahodni Nemčiji štiri zahodnonemške marksistične teroriste, ki jih je bolgarska policija ujela v Sofiji. Pri zasledovanju je sodelovala tudi zahodnonemška policija.

PAPEŽ PAVEL VI. je 21. t. m. praznoval 15. letnico svojega vodstva katoliške Cerkve, odn. 700 milijonov njenih članov. V avdijenci je izjavil, da je njegov pontifikat „skoro zaključen.“ Nad 10.000 vernikom, ki so bili zbrani na trgu pred baziliko sv. Petra, je dejal, da bi hotel biti spominjan kot papež 2. vatikanskega koncila in sprememb, ki so nastale v Cerkvi ob nasto-

Nov „Marshallov načrt“ industrijskih držav

ZA GOSPODARSKO REŠITEV TRETJEGA SVETA — IN SEBE

Zahodnonemški minister za gospodarski razvoj Rainer Offergeld je na tiskovni konferenci v Bonnu objavil, da vodilne nekomunistične industrijske države pripravljajo neke vrste moderen Marshallov načrt za gospodarski dvig tkim tretjega sveta. Gospodarski strokovnjaki omenjenih držav se bodo prihodnji mesec sestali na vrhunsko gospodarsko konferenco, na kateri nameravajo razpravljati o prenosu kapitala iz industrijskih držav v države tretjega sveta, kar naj bi povečalo v razvijajočih se državah povpraševanje po industrijskih proizvodih, istočasno pa bi prav to povpraševanje pospešilo splošno svetovno gospodarsko obnovo, ki je tako nujna.

Offergeld je izjavil: „Predviden je neke vrste Marshallov načrt“ ter je zahodnonemška ideja o prenosu kapita-

sestavijo prehodno mešano civilno-vojaško vlado, ki naj bi organizirala po sprejetju in odobritvi nove ustave splošne in predsedniške volitve leta 1980. Večina civilnih članov prehodne vlade bo iz vrst APRA-e in PPC (Partido popular cristiano).

raznarodovanja, ki je takrat bil geslo vseh odgovornih na Primorskem. Vse je kazalo, da je bila s prislino odtujitvijo zavoda za vedno pokopana njegova usoda.

Zavod se s težavo obnovi

Po človeško gledano, je bilo tako, v načrtih božje previdnosti pa ne. Niso namreč zmagali tisti, ki so želeli zavodu smrt. Zaradi tega je ta po drugi svetovni vojni znova vstal. Društvo Alojzijevešče se je obnovilo, izvoljen je bil nov odbor s predsednikom Stankom Staničem na čelu. Odbor je poslal vlogo na Zavezniško vojaško upravo, naj zavod obnovi in ga vrne njegovim prvotnim lastnikom. Akcija je uspela le delno. Poslopje so popravili in dovolili, da so se smeli v njem s šolskim letom 1946-47 naseliti prvi gojenci.

Toda niso vrnili vseh prostorov, kajti zavezniški vojski so rabili garaže na dvorišču za svoje namene. To je pogojilo vso nadaljnjo usodo zavoda, kajti ko se je v septembru 1947 vrnila Italija v Gorico, je vojaška oblast ohranila garaže in zahtevala tudi odstopev večjega dela poslopja. Potrebno je bilo pristati na kompromis in poslopje razdeliti med vojaštvo in dijake. Spočetka so bile težave tudi z be-

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Ali je sploh mogoče danes pisati o čem drugem kot o nogometu, in kar se njega tiče v teh dneh v Argentini? Zmaga na svetovnem prvenstvu, ki si ga je osvojila argentinska državna reprezentanca, je vsaj za nekaj dni vso državo spravila s tira. Časopisi so pisali le o tem, ljudje govorili le o rezultatih, celo vlada je za kratek čas zapustila analizo perečih problemov, in predsednik je skupno z vsem narodom praznoval osvojitev zaželenega pokala.

Politični analisti so seveda takoj začeli primerjati ljudski izbruh ob nogometni zmagi s sličnimi manifestacijami pretekle peronistične dobe. Primerjava seveda sploh ni mogoča, tudi nima smisla kaj primerjati. Narod, ki je zadnjo nedeljo plebiscitno zapustil stanovanja in ceste napolnil z vzkliki in zastavami, je bil popolnoma spontan. In v številu, navdušenju in tudi zanosu, se ne more primerjati z nobenim drugim iz preteklosti. Tudi je bil edini kdč, ki ga je bilo slišati, le: Argentina! Posebno pa še: nikoli ni bilo videti toliko argentinskih zastav, razobešenih raz oken, ali pa ponešenih na igrišča in ceste, kakor ob tej priliki. In kar je najvažnejše: prizor bi bil isti, tudi če bi Argentina izgubila zadnjo tekmo. O tem ni dvoma.

So pa politični analisti šli še dalje: pu njegovega pontifikata. „Danes je 15. let mojega pontifikata, kar mi posebej narekuje zahvalo našemu Gospodu, ki pogostokrat izbere pomizne, da vršijo Njegovo delo, da je nam zaupal vrhovno vodstvo Cerkve,“ je izjavil Pavel VI.

la v tretji svet podobna načrtom, ki sta jih doslej pripravila v evropski gospodarski skupnosti poleg drugih tudi francoski gospodarski strokovnjak Claude Cheysson in avstrijski kancler Bruno Kreisky.

„Zahodne države imajo denar in ogromno industrijsko kapaciteto, razvijajoče se države imajo še prazno tržišče. Zaključek je sam po sebi umeven,“ je izjavil Offergeld.

Prenos kapitala iz industrijskih držav v tretji svet se bo moral izvršiti iz državnih in zasebnih virov zahodnega sveta. Nekateri veliki zahodnonemški koncerni imajo tak prevešek neinvestiranega kapitala v svojih rokah, da so se dejansko spremenili že v banke. Prenos finančnih sredstev v razvijajoče se države pa bo morala spremljati dodatna potrošnja domačih valut prizadetih držav. Po mnenju Offergelda bo treba naslednja tri do pet let iz industrijskih držav investirati v države tretjega sveta po najmanj 10.000 milijonov dolarjev letno.

Vrhunska gospodarska konferenca zahodnih industrijskih držav je predvidena za 16. in 17. julija t. l. v Bonnu.

gunci, ki so se v zavodu začasno naselili. Kljub vsemu je zavod zaživel in začel s svojim poslanstvom najprej pod vodstvom msgr. Ivana Kretiča, od 1947 dalje pod vodstvom g. Janeza Eržena. Ko je ta vodstvo pustil, je njegovo mesto prevzel msgr. Franc Močnik, ki je še danes vodja Alojzijevešča.

Iskati je treba nov sedež

Nenormalno stanje zavoda, ki je bil last finančnega ministrstva in bil praktično razdeljen na dva uporabnika, je bil neprestana vzpodbuda za odbor, ki je iskal dokončno rešitev. To je videl v tem, da se lastništvo vrne prvotnemu lastniku, to je društvu Alojzijevešče. Pokojni dr. Rudi Klinec je kot jurist prevzel tako glavno skrb v tem oziru. Vsaka prošnja in vloga je bila odbita, češ da je zavod svoj čas bil prodan.

Tako stanje se je vlekle do danes. Nujno je bilo treba iskati vsaj začasno rešitev, če nismo hoteli zavoda zapreti. Ta rešitev se je našla v isti ulici v nekdanji hiši pok. dr. Pavlice.

Novi sedež

Našel se je dobrotnik, ki je od dedičev kupil hišo msgr. Pavlice. Sam se ni hotel vknjižiti, zato je vknjižbo ponudil primorski provinci šolskih sester,

odkrili so nov, doslej nepoznan obraz predsednika države. General Videla, doslej vedno resen in zadržan, je pokazal, da se zna tudi navdušiti, se smejeti, vpiti domače gole in navdušeno pozdravljati narod. V ponedeljek, ko so najprej študentje, potem pa še mnogi drugi navalili na Majski trg, je zapustil vladno palačo in jih šel pozdravit. Tudi s slavnega in zloglasnega balkona jim je mahal. Seveda se je takoj začelo govoriti o večji simpatiji, ki jo ima predsednik sedaj pri narodu, itd. itd.

Seveda simpatija ni vse, in s proslavljanjem in manifestacijami se ne uredijo težki problemi, ki jih ima država. Zato vlada tudi ni padla v kaj mikavno past, da bi v ponedeljek 26. oklicała delopust. Predobro se zaveda, da bi tak demagoški korak bil bolj negativen v svojih socialnih posledicah, kot bi bila morebitna škoda ki bi nastala ob delopustu.

Sedaj pa je svetovno prvenstvo že za nami, in krepko bo treba pljuniti v roke, da znova mirno in resno pogledamo stvarnosti v oči, in temeljito preučimo probleme, ki so nešteti in težki, in da jih rešimo.

Najtežji je trenutno gotovo stanovanjski problem. S prvim julijem zapade zadnji legalni rok številnim najemnikom, ki jih je kril stanovanjski zakon. Cene novih najemnin so astronomske, in presegajo precej daleč možnosti delavskih plač, in celo plač uradnikov ali družin ki pripadajo tkim. srednjemu sloju. Država skuša potom Federalnega stanovanjskega fonda rešiti čim več najtežjih primerov, a je njega delo precej neorganizirano in seveda nezadostno.

Drug problem, ki je mnogo manjši, je problem argentinskih telefonov. Dobro vemo, kako nezadostno je število razpoložljivih linij in da morajo nekateri čakati leta in leta, tudi desetletja predno jim priklopijo aparat. Potem je pa njih delovanje tako problematično in neuspešno, da je vse skupaj že narodni škandal. Zadnji teden, med potekom prvenstva, je skoraj neopazno izšla v dnevnih novicah, da je odstopil drž. tajnik za komunikacijska sredstva, General Arce, zaradi neuspeš v urejanju telefonske družbe.

Morda bi bilo kot pozitivni pojav zapisati, da je v maju dnevna proizvodnja petroleja dosegla nov rekord. Ali, da v juniju, kljub svetovnemu prvenstvu, po dosedanjih računih inflacija ne bo presegla 7 odstotkov, kar je manj kot v maju in kaže na padajočo tendenco itd.

Najbolj pozitivno pa je, če so zaključki sociologov pravilni — in tu se povrnemo na nogomet —, da je splošno navdušenje ob zmagi okrepilo zavest povezanosti in moči. Argentina, čeprav komaj izšla iz kriz, spopadov in težav, je bila zmožna vzorno organizirati ta svetovni praznik. Da bi bili le zmožni organizirati in izpeljati vse tiste načrte, ki bodo doprinesli k idealu, da bi bil vsak dan, ki ga naj narod živi, vreden praznovanja in zavesti doseženega uspeha.

Otvoritev in blagoslovitev novega Alojzijevešča v Gorici

Z mešanimi občutki smo se preteklo soboto in nedeljo (3. in 4. junija) udeležili slovesne blagoslovitve in uradnega odprtja novega Alojzijevešča. Z odprtjem se je izpričala naša volja, da umreti nečemo, v preteklosti pa je izstopala želja drugih, da bi umrli. To dvojno nasprotje spremlja namreč omenjeni vzgojni zavod vso njegovo dolgo zgodovino od leta 1891, ko je sprejel prve gojence. Živeti hočemo, so si rekli slovenski duhovniki ob koncu preteklega stoletja, ko so hoteli imeti v Gorici vzgojni zavod za fante, ki niso zmogli velikih stroškov šolanja v mestu. Z darovi in prostovoljnimi posojili so zavod odprli in ga potem vodili do prve svetovne vojne. Iz skromnih prostorov v hiši Contavalle na Gradcu, prek časasnih prostorov v ulici Favetti do sedeža v sedanji ulici Don Bosco se je zavod širil, izpopolnjeval in sprejemal zmeraj večje število dijakov. Vodili so ga odlični duhovniki kot npr. poznejši škof Mahnič, nadškof Ujčič in drugi. V zavodu so našli svojo oskrbo poznejši znani pesniki, pisatelji, kulturni delavci kot npr. Joža Lovrenčič, Ivan Pregelj, Narte Velikonja, Alojzij Res, po prvi vojni Ciril Kosmač.

Alojzijevešče prodajo

Pa je v maju 1915 prišlo do vojne z Italijo in z njo prvi sunek smrti. Zavod so morali zapreti, dijake odpustiti. V prostorih so se naselili vojaki. Ali kakor ptič Feniks je Alojzijevešče po končani prvi vojni znova vstalo in leta 1923 začelo z drugim delom svoje zgodovine. Vodstvo je prevzel Jožko Bratuž; njemu so pomagali prof. Filip Terčelj kot katehet, učiteljica Pavla Makuc in Gita Podobnik kot vzgojiteljici na pripravnici in nekateri visokošolci kot prefekti. Življenje je bilo v polnem razmahu, vsa razpoložljiva mesta zasedena. Pa je znova planila zahrbtna sovražnica, da bi zavod počasi zadušila. Leta 1931 je bil imenovan vladni komisar in upravni odbor Alojzijevešča uradno razpuščen. Iz slovenskega zavoda je postal dvojezičen zavod. Dvojezičnost je pa samo prehod k asimilaciji in narodni smrti. Temu procesu ni ušlo Alojzijevešče, ki ga je vladni komisar leta 1938 prodal finančnemu ministrstvu, da se reši skrbi in dela za zavod, ki mu pač ni bil pri srcu. Kako naj bi mu tudi bil, ko ni bil naše krvi in tudi ne iz naših krajev! In zlasti, ker se je tudi sam vključil v proces

ki v bližini vodijo Zavod sv. Družine. Te so uslugo in odgovornost prevzele. Zato je bilo mogoče misliti, da bi se hiša preuredila in povečala tako, da bi mogla postati sedež Alojzijevešča, kar se je tudi zgodilo. Od februarja do decembra lanskega leta so trajala dela. Z novim letom so se gojenci Alojzijevešča preselili v novo stavbo, ki naj bi ostala le začasen sedež, dokler se ne bi rešilo vprašanje o lastnini starega poslopja, saj se odbor ne sme odpovedati svojim pravicam. Stroške za novo poslopje so prispevali predvsem dobrotniki iz našega mesta in okolice, pa tudi iz ZDA. Seveda darovi niso zadoštovali, vendar so se našli tudi dobrotniki, ki so denar posodili. Vsekakor velja poudariti, da nobena javna ustanova ni do sedaj nič prispevala za novi sedež Alojzijevešča.

Slovesno odprtje in blagoslovitev

Z uradnim odprtjem zavoda je vodstvo čakalo na konec šolskega leta, ker ta čas manj moti dijake pri študiju. V soboto 3. junija je bil povabljen g. nadškof Cocolin, da zavod blagoslovi.

Naslednji dan, v nedeljo je bil rezerviran predvsem dobrotnikom in vsemu našemu ljudstvu, da se seznani z novim zavodom.

(Iz poročila Katoliškega glasa z dne 8. junija 1978)

Novice iz Slovenije

JESENICE — Narcise ali ključavnic, kakor jim pravijo domačini nad jeseniško kotlino, se poslavljajo. Počasi, a vztrajno izginjajo obenem s tistimi, ki so jih včasih kosili in se nad njimi jezili, ker so jim bile le plevel. Kmetje so prej kosili travo, deloma pa so jo popasle ovce. Sedaj ostaja trava nepokošena, narcise pa se v njej duše. Nepokošena trava pa predstavlja še drugo nevarnost, predvsem na Golici. Sneg zlepljen s travnimi bilkami potegne za seboj tudi zemljo. Če ne bo nujnih ukrepov, bo Golica v manj kot tridesetih letih res gola. Ne bo Golica, ampak Skalica.

LJUBLJANA — Lani je bilo v Sloveniji 40.550 hektarjev posajenih s krompirjem. Hektarski donos 137 stotov na hektar je bil kar zadovoljiv. V prihodnjih letih naj bi se krompirišča zmanjšala na 30.000 hektarjev, donos pa naj bi se dvignil s povečanim gnojenjem vsaj na 200 stotov. Hektarski donos je v Sloveniji kar velik v primeri z jugoslovanskimi donosi (88 stotov), toda je zelo pod evropskim: V Švici pridelajo 376 stotov na hektar, v Holandiji 297, Nemčiji 236, Švedski 256, Avstriji 240, Angliji 216.

LJUBLJANA — V mali dvorani Slovenske filharmonije je 24. maja pripravila ob spremljavi prof. Marijana Lipovška sopranistka Ileana Bratuș-Kocjanova lep recital. Izbrala je štiri pesemske cikle Dvoržaka, Riharda Straussa, Antona Lajovica in Marijana Lipovška.

CELJE — V celjskem likovnem salonu so 2. junija odprli razstavo 50 grafik in kopij slovitega italijanskega baročnega mojstra Stefana delle Belle. 46 listov je iz celjske muzejske zbirke starih mojstrov, 4 pa je posodil grafični kabinet ljubljanskega Narodnega muzeja.

KOČEVJE — Štirje mladi kočevski jamarji: Ivan Dimec, Marjan Rus in Emil Matko, vsi iz Kočevja in Ivan Knavs iz Šalke vasi — so v jami Bilpa ob Kolpi, 28. maja izgubili življenje. Dva tovariša jih nista mogla rešiti, ker je bilo v jami preveč ogljikovega dioksida. Šla sta po pomoč v 30 km oddaljeno Kočevje, toda reševalci so prišli prepozno.

MURSKA SOBOTA — Regulacija ni vedno koristna. Tako pravi vodja zdravstvene službe zdravilišča Radenci dr. Štefanec: Odkar so regulirali Kučnico in poglobili njeno strugo, sta potoka Tišinski Mokoš in Dobel poleti

brez vode, talnica pa se je znižala, da morajo mnogi poglobljati vodnjake. Pomnikanje vode pa redči tudi divjačino, ker ni vode za napajanje.

LJUBLJANA — Prvi letošnji kopalci so se pojavili v kopališču Kolezijskega 1. junija. Voda je imela 26 stopinj — seveda so jo ogrevali, drugače bi imela le kakih 18 stopinj.

LJUBLJANA — Nočno delo žensk se je lani povečalo v tekstilni stroki, v drugih pa se je le neznatno zmanjšalo: Ponoči dela nad 5.000 tekstilk in usnjark, 884 delavk v kemični industriji, 726 kovinar, 615 v prehrabeni industriji, 500 grafičark in nekaj stotin delavk v drugih strokah.

MARIBOR — Gledališki svet Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru je s „podporo“ predstavnikov družbenopolitične skupnosti soglasno izvolil 1. junija Bojana Štiha za ravnatelja Drame. Štih se je bil tudi kot edini prijavil na razpis.

LJUBLJANA — Koncertno sezono Društva slovenskih skladateljev so zaključili v Slovenski filharmoniji s koncertom Slovenskega kvinteta trobil (trobentača Anton Grčar in Stanko Arnold, hornist Viljem Trampuž, trombonist Boris Sinigoi in tubist Boris Gruden). Ta slovenski kvintet sodi med vrhove tovrstnih ansamblov v strogem mednarodnem merilu. Na koncertu 29. maja so izvajali pretežno slovenska dela Pavla Miheliča, Iva Petriča, Primoža Lamovška in Uroša Kreka.

ZIRI — Dobre zveze so včasih velikega pomena za zaustavljanje odhoda delovne sile iz odročnih krajev. Zato so s 1. junijem uvedli avtobusno zvezo med Žirni in Ledinsko planoto nad Idrijo. Ko bo urejena cesta iz Idrije na Ledino, bodo vzpostavili avtobusni promet med Žirni in Idrijo, kar je že davna želja prebivalcev obeh dolin.

KOPER — Šest južnoprimorskih občin bo v kratkem obravnavalo poseben dokument, ki nosi izredno razumljiv naslov: „Dogovor o zagotovitvi pogojev in zagotavljanju sredstev za delo temeljnega sodišča v Kopru in temeljnega javnega tožilstva v Kopru.“ Prevedeno v slovenski jezik iz birokratičnega pomeni, da gre za denar, ki je potreben za zgraditev novega sodnega poslopja.

KOPER — Tovarna motornih vozil Tomos je konec maja objavila razpis za časnika-urednika tovarniške revije. In med pogoji je tudi — aktivno znanje slovenskega jezika.

SLOVENC I V ARGENTINI

Osebnosti:

Krsti: V farni cerkvi slovenskega naselja na Churruca sta bila krščena Sonja Petkovšek, hči Marjana in ge. Marije roj. Škulj. Botrovala sta ga. Anica Šulj in Lado Petkovšek. Adrián Alejandro Zihel in Petra in ge. Zulema Beatriz roj. Riccitelli. Botrovala sta ga. Pura Armas de Riccitelli in Jožef Zihel. Oba je krstil Franc Grom.

V soboto 24. junija je bil v slovenski cerkvi Marije Pomagaj krščen Pavel Daniel Camnasio, sin Daniela Horacia in ge. Bernarde roj. Andrejak. Za botra sta bila gđc. Patricia Camnasio in Franci Šturm. Krstil je g. Jože Škerbec.

Vsem srečnim staršem čestitke!

BUENOS AIRES

II. kulturni večer SKA

V soboto 10. t. m. je imel v okviru SKA predavanje o „Hipotezi o nordijskem izvoru Slovencev“ Tine Debeljak ml. Ta je namreč v štev. 3-4 ciklostilnega lista Druga vrsta (1978) napisal razpravo pod omenjenim naslovom, ki je vzbudila v znanstvenih krogih veliko pozornost. V njej se je prvi lotil na znanstveni način oporekati hipotezi tržaškega publicista Franca Jeze o knjižni, ki jo je svoj čas izdal v Trstu in s katero dokazuje nordijsko poreklo Slovencev, ki da so prišli v naše kraje kot dograjen in organiziran narod brez praslavanske skupnosti. Debeljak ml. je v njej dokazoval, da po zdaj veljavnih indoevropskih jezikovnih zakonih tako sklepanje ne more biti pravilno. Ker je nekoliko težka razprava izšla le v malo izvodih, ga je SKA naprosila, naj jo jasneje in obširneje razloži na kulturnem večeru. To je storil in v poštev vzel tudi najnovejšo Jezovo knjigo o tem vprašanju ki je pravkar izšla v Buenos Airesu.

Predavanje Debeljaka ml. je razpadlo v dva dela. V prvem delu je dokazoval, da v Drugi vrsti našeto lingvistično napako v Jezovi hipotezi, v drugem pa historične pogoje v najnovejšem delu. V prvem delu je poudaril, da je Jezovo etimološko izvajanje nordijske-

ga izvora določenih besed nesistematično, brezzakonito, slučajnostno, dočim se dajo vse te besede (in to je dokazoval) izvajati tudi iz indoevropskega in to po ugotovljenih jezikovnih zakonih. V drugem delu pa se je omejil na izvor besede „župan“, pa na zgodovinsko pogrešnost pri razlagah besed na „mir“ in „mar“. In še drugo. — V debati se je odprlo še več drugih vprašanj, tičočih se praslavanske skupnosti, tudi o „dvomljivosti“ njenega obstajanja. Večer je bil kvaliteten. Razprava v tej novi obliki, bi zaslužila večjo razširjenost tudi v kakšni reviji.

BARILOČE

Slovensko planinsko društvo v Bariločah javlja, da se izletniki ne bodo mogli posluževati Stana v zimski sezoni 1978, ker ne bo prirejen za sprejemanje gostov. Prosimo vse, da to upoštevajo in se v primeru obiska, zlasti v visoki sezoni (ob počitnicah), pobrižajo v naprej za kako drugo stanovanje.

RAMOS MEJIA

Občni zbor Slomškovega doma

Za v soboto 27. maja je upravni odbor Slomškovega doma (Cooperativa Castelli) sklical svoje članice in članke na občni zbor, da poda letni obračun o svojem delu. Zadnja leta je prišlo v navado da se zboruje za pognjenimi mizami, kar nakazuje, da je na programu tudi zakuska, če ne kar „volilni golaž“. Po uvodnem pozdravu se je predsednik Ivan Makovec najprej z molitvijo spomnil članov ki so v preteklem letu umrli: Aleksander Majhen Jože Pogorelec in Ludvik Megušar.

Nato pa je sledil slovesen sprejem novih članov, t. j. fantov in deklet, ki so izpolnili to leto 18 let; skupno jih je bilo 12. Z opogumljajočimi besedami jih je pozdravil predsednik in jim čestital ob njihovem vstopu v organizirano slovensko skupnost, najprej v krajevo in preko nje v Slovenijo v svetu. Sledila so poročila referentov; za tajništvo France Pergar, kulturni referent Marijan Šušteršič, finančni re-

ferent Avgust Jeločnik, blagajnik Zdenko Hribar, mladinski referent Tone Selan, prireditveni referent Tone Kastelic, socialni referent Herman Zupan st., šolski referent Ljotje Lavrič, gospodar Tone Javoršek in v imenu nadzornega odbora Božidar Fink.

O delu konzuma je poročal prof. Vinko Logar. Pri debati k posameznim poročilom se je še posebej pokazalo zanimanje članov za delo odbora, ki se je res z vso prizadevnostjo trudil, da je Slomškov dom lahko izvrševal svoje poslanstvo v Ramoškem okolišu. Dušni pastir g. Jože Škerbec je nato naslovil na navzoče zborovalce besede za hvale dušnega pastirstva, saj nudi Dom tudi okvir dušnemu pastirskemu delovanju v tem kraju.

Pri volitvah je bil soglasno potrjen dosedanj odbor za novo poslovno dobo. Kot predlog je prišel nato v debato načrt odbora za preureditev posmrtniškega sklada in vpisovanja novih delnic, da se tako imovina Doma vskladi z vloženim kapitalom.

Za zaključek so bili vsi navzoči postreženi z domačimi krvavicami, dar mojstra Franceta Miklavca.

SLOVENSKA VAS

Spominska proslava

V nedeljo dne 25. junija je skupnost v Slovenski vasi po drugi maši v Hladnikovem domu počastila s priščno priveditvijo spomin pomorjenih domobrancev. Rojaki so se zbrali v družabni sobi našega doma pred okrašenim spominsko ploščo, katero je društvo lanske leto ob 25-letnici svojega obstoja vzdalo in odkrilo kot stalen spomenik našim pomorjenim domobrancem in vsem žrtvam komunistične revolucije.

Uvodoma je krajevni župnik g. J. Petek odmolil molitve za rajne. Nato je Ciril Jan recital Zorka Simčiča pesem Nekoč bo, medtem ko je Marta Smalc prebrala Mauserjevo črtico. Prof. Franci Sušnik je ob tej priliki v imenu mlajše generacije spregovoril nekaj vzpodbudnih besed ter je med drugim dejal: „Za večne čase bo ostalo, da so komunisti po končani vojni umorili dvajset tisoč slovenskih fantov in mož. Spremenimo spominsko priveditev v slavo — v slavo junakov, ki so dali svoje življenje za večne, žive ideale. Oni so pričali s svojo smrtjo, njihovo pričevanje je že dopolnjeno. Na nas, ki smo — sami ali po naših starših po božji volji preživeli tisto dobo, leži naloga pričevanja z življenjem živega pričevanja. Moramo živeti ideale, ki so bili vredni toliko in takšnih žrtv. Ali storimo vse, kar je v naši moči, da bi naša skupnost čim polneje zaživela? Na vseh področjih moramo čim polneje zaživeti. Vsak ima pri tem svojo nalogo. Nihče ni brez sposobnosti, čeprav so različne, kot so različne naloge v skupnosti. Zato je vsakdo dolžan prispevati. S skupnim življenjem vsi bogatimo, kdor pa ne prispeva svojega napora — krade. Na tak način bomo proslavljali naše junake ne le enkrat na leto, temveč skozi tristo petinšestdeset dni. In to naj bo našim junakom v slavo.“

Med posameznimi točkami je pel naš mešani zbor pod vodstvom g. Ivana Meleta več domovinskih priložnostnih pesmi med katerimi moramo omeniti posebno pesem Spomin našim junakom, katero je spesnil in uglasbil dirigent Ivan Mele. S pesmijo Oče, mati so navzoči zaključili pomembno spominsko slovesnost.

Po športnem svetu

XI. SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO

Argentina prvak

V tekmovalju za uvrstitev v finale so bile 21. junija odigrane odločilne tekme. Posebno neprijetno je v tem delu presenetila ZR Nemčija Avstrija, ki ni imela možnosti za uvrstitev, pa je z zmago s 3:2 izločila iz tekmovalja še premaganko. Prvo mesto v skupini je zasedla Holandska, ki je premagala Italijo z 2:1; z uvrstitvijo na prvo mesto si je Holandska priborila pravico do tekme za prvo mesto, Italija pa za tretje.

Napeto je bilo tudi v skupini B: Poljaki so teoretično imeli možnost uvrstitve, toda Brazilci se niso dali presenetiti in so jih s 3:1 izločili iz tekmovalja. Ostalo je odprto vprašanje končne uvrstitve: Brazil je zbral 5 točk in dokajšno razliko v golih. Toda Argentina je popolnoma nadigrala Peru in s 6:0 popravila razliko v golih ter se z enakim številom točk kot Brazil a z boljšo razliko uvrstila v finale za prvo mesto. Brazil se je moral zadovoljiti s finalom za tretje mesto. Tekma med Brazilom in Italijo se je odigrala v soboto, 24. junija. Po ogorčeni borbi je Brazilu v drugem delu uspelo zabiti dva gola in tako potisniti Italijo na četrto mesto, čeprav je ta v prvem delu dobro igrala in zmagovala 1:0.

V nedeljo 25. junija pa je stadion River Plate — do zadnjega kotečka zaseden — trepetal in čakal — pa tudi vsa Argentina — na izid tekme za prvo mesto med holandsko reprezentanco in domačo ekipo. V normalnem času se je tekma končala 1:1, v podaljšku pa so domači igralci zabili še dva gola in upravičeno osvojili zlati pokal FIFA. Tekma sama je bila ena najboljših na tem prvenstvu, ki se ni ravno odlikovalo po kvalitetnem igranju.

Zmaga domačega moštva je Argentino razgibala. Ljudstvo je napolnilo ceste in trge in v pravem ljudskem praznovanju vzklikalo vso noč: Argentina! Argentina!

Prof. Božidar Bajuk — 70-letnik

Po njegovem živahnem nastopu nihče ne bi sodil, da nosi naš profesor že sedem križev pa vendar je na njegovem rojstnem listu zapisano, da se je rodil 4. junija 1908 na Dunaju, sin pok. ravn.

Marka Bajuka in Amalije roj. Poljanec. Vse šole je obiskoval v Ljubljani, dokler ni na ljubljanski univerzi dosegel z odličnim uspehom naslov profesorja klasičnih jezikov in slovenščine. Ker se je načelno zvesto držal svojega prepričanja, ni odobral kraljeve diktature prav v času, ko bi lahko v Ljubljani nastopil profesorsko službo. Poslan je bil v Maribor na tamkajšnjo gimnazijo, kjer pa je tudi našel nevesto in se poročil z zvesto in ljubečo Cecilijo Radej v Kamnici pri Rajhenburgu, ki ga še danes zvesto spremlja na veselih in žalostnih potih življenja. Ob začetku vojne je bil vpoklican tudi prof. Bajuk a se je kmalu vrnil med svoje v Ljubljano, kjer ga je že čakala družina, ki se je pred Nemci umaknila iz Maribora. Nato je nastopil mesto profesorja v Ljubljani, na bežigradski gimnaziji. Zvest svojemu prepričanju, se je tudi on umaknil pred komunističnim nasiljem in že v Vetrinju kot desna roka pok. očetu ravn. Marku pomagal pri ustanovitvi begunske gimnazije ter tudi z vso ljubeznijo do slovenskih študentov nadaljeval kot profesor v svoji stroki v poučevanju na tej gimnaziji, ki se je najprej ustalila v begunskem taborišču v Pegezu pri Lienzu v Avstriji in po preselitvi v Spittal na Dravi. Obenem je bil tudi tajnik gimnazije. Študentje te gimnazije se ga še danes z vso hvaležnostjo spominjajo kot odličnega profesorja a tudi kot duhovnega usmerjevalca, ki jih je z očetovsko ljubeznijo vzgajal in usmerjal na pot akademskih poklicev, ki so jih v veliki večini tudi dosegli, ter danes v svetu zasedajo odlična mesta v svojih življenjskih poklicih. Zasedovala pa ga je jugoslovanska komunistična oblast in moral se je iz angleške zasedbene cone umakniti ter našel zavetje v ameriški coni v Astenu pri Linzu in je tudi v tem taborišču kot poklicni šolnik ustanovil in vodil ljudsko šolo. Poleg svojega poklica pa je tudi ves čas sodeloval pri begunskem pevskem zboru in vzgojno prosvetnem delu.

Z družino je zapustil Evropo in 27. oktobra 1948 prispel v Argentino ter 17. novembra istega leta v Mendoza, kjer se je, dasi s težavo, vživel znova v normalno življenje v tej novi domovini.

RAZSTAVA

slikarskih del Ivana Bukovca

Otvoritev: 29. julija ob 20 v Slovenski hiši

OBVESTILA

SOBOTA, 1. julija:

V Slomškovem domu ob 18 očetovska proslava.

II. kulturni večer SKA ob 20. uri v Slovenski hiši. Predavanje Darkota Šušteršiča o slikarju El Grecu — med Vzhodom in Zahodom. Ponazorjeno z mnogimi diapozitivi.

V mali dvorani Slovenske hiše sestanek SKAD-a s temo: Zakaj so graditelji sodobnega ateizma (Russell, Marx, Lenin, Sartre) zavrgli krščanstvo in postali ateisti.

V Našem domu v San Justu ob 20. uri lovska veselica.

NEDELJA, 2. julija:

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi ob 16 KOLINE. Opoldne na razpolago kosilo.

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 9.30 mladinska masa, nato zvezni sestanek SDO in SFZ. Na sporedu tudi film o svetovnem tekmovalju v smučanju, ki ga bo kazal Marko Jerman, udeleženec tekmovalja.

Romanje Slovencev iz San Martina v slovensko cerkev Marije Pomagaj ob 16. uri.

Odbojarska tekma med Sociedad Alemana de Gimnasia in Repr. Zedinjena Slovenija, dekliska skupina, na igrišču Soc. Al. de Gimnasia, Ruta 197, km. 13, Polvorines, ob 16. uri.

SREDA, 5. julija:

Sestanek Zveze slov. mater in žena v Slovenski hiši ob 16.30. Predavala bo lic. ga. Tinka Vombergar-Šušteršičeva o poklicu in delu medicinske sestre in o higijeni in družini.

ČETRTEK, 6. julija:

Redni mesečni sestanek ženskega kroga iz Pristave. Predavala bo lic. ga. Tinka Vombergar-Šušteršičeva o negi bolnikov.

PETEK, 7. julija:

Odbojarska tekma med Estudiantil

ni. Začel je z delom med zidarji v provincijskem parku, nakar se mu je posrečilo dobiti mesto v knjižničarskem delu univerzitetne knjižnice ter postal šef oddelka za izmenjavo publikacij v tej knjižnici. Kot sin pevske družine Marka Bajuka je tudi v tem ostal zvest. Takoj po prihodu v Mendoza je ustanovil slovenski pevski zbor in ga vodil do prihoda svojega očeta pok. ravn. Marka in ga znova prevzel po njegovi smrti. Ker je bila potreba, je tudi v društvenem življenju bil ves čas od ustanovitve dalje med vodilnimi društvenimi člani.

Neprecenljivo je njegovo nepretrgano delo za kulturni procvit med rojaki in skrb za ohranjanje slovenske in kršćanske zavednosti ter za pravilno usmerjanje mladih v vraščanje v okolje, v katerem nam je usojeno živeti. Posveča se kulturnemu in vzgojnemu delu. V srednješolskem tečaju je takoj ob ustanovitvi tega z vsem veseljem prevzel poučevanje slovenskega jezika. Slovenske pesmi je prežet in njegova neutešljiva želja je, da bi slovenski rod pod Andi še dolgo slovensko prepeval. Ves se žrtvuje v ta namen. Naš zbor skoro vsako nedeljo in vse praznike prepeva pri naši slovenski sv. maši ter obenem goji tudi narodno petje in prireja tudi koncertne nastope, katerih so od časa do časa deležni tudi rojaki v Vel. Buenos Airesu. S svojso ljubeznijo pa se žrtvuje tudi za naše najmlajše v osnovnošolskem slovenskem tečaju in tem mladim blaži srčeca z našo milo pesmijo. Pri tem morda le malokdo pomisli, koliko žrtv je vložil v delo našega jubilarja. Toda ne išče plačila, kajti v doprinosu žrtv mu je uspeh v skupni rasti naše srenje v največje zadoščenje.

Prav zadnji mesec se je podvrget težji operaciji, ki jo je srečno prestal, zato so njegovi tudi zunanjo počastitev njegovega jubileja predstavili in se zbrali ob njem v družinskem krogu s petnajstimi vnuki, da čestitajo — svojemu očetu in dedu. Z vso pravico je lahko ponosen na uspeh kot očeta, da je s svojo dobro ženo Cilko vzgojil v tako nerednih razmerah svoje štiri sinove: Marka, ki je v študiju dosegel naslov inž. agronomije in je titularni profesor agronomске fakultete UNC v Mendozu (Universidad Nacional de Cuyo) in svetovalec akademске tajništva na rektoratu iste univerze. Sin Božidar je končal fakulteto na kordobski univerzi z diplomom arhitekta, sin Jurij je danes že priznan zdravnik-kirurg in sin Andrej kot dr. ekonomije deluje v svoji stroki v Mednarodni banki za razvoj v Washingtonu.

Gospod profesor: Iskrena hvala za vse vaše žrtve in še dosti let srečnega življenja vam želimo!

R. H.

Našemu zvestemu dopisniku in dolgoletnemu naročniku čestita ob jubileju tudi Svobodna Slovenija.

Porteño in Repr. Zedinjena Slovenija, majša kategorija, na igrišču Porteño, Barcola 716, Ramos Mejia.

Ob 21.30 istotam tekma med starejšima moštvama.

SOBOTA, 8. julija:

Slavnostni koncert SPZ GALLUS ob 30-letnici svojega delovanja ob 20. uri v Slovenski hiši.

Pouk slovenskega srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 9. julija:

V Slomškovem domu bo v okviru odseka Zveze slov. mater in žena govoril msgr. Anton Orehar o dostojanstvu matere.

Mladinska masa v Slomškovem domu. Po maši bo govoril mladini lic. Stanko Jerebič.

V Našem domu v San Justu po slov. maši sestanek odseka Zveze slov. mater in žena s temo msgr. Oreharja: Dostojanstvo matere. Dekletom in fantom pa bo govorila gđc. Kati Cukjati.

NEDELJA, 16. julija:

Romanje Slovencev iz Castelarja v cerkev Marije Pomagaj ob 16. uri.

SOBOTA, 22. julija:

Večer valčkov in polk, ki ga vsako leto prirejata zvezna odbora SDO in SFZ.

NEDELJA, 23. julija:

Četrto romanje slov. farne skupnosti iz San Justa k Mariji Pomagaj v slov. cerkev ob 16. uri.

SOBOTA, 29. julija:

V Slovenski hiši ob 20. uri otvoritev razstave slikarskih del Ivana Bukovca.

DAROVALI SO:

Za tiskovni sklad Svobodne Slovenije je daroval rev. dr. Franc Gnido-vec, Lomas del Mirador 10.000 pesov. Iskrena hvala!

Uprava Svobodne Slovenije

30-letnica

GALLUSA

8. julija ob 20. uri
Dvorana
Slovenske hiše

Slavnostni koncert

V drugem delu bo prvič v Argentini izvajana
DR. CIGANA kantata za zbor, soliste in
kvartet pihal

Ustoličenje
karantanskih vojvod

Vstopnice so v predprodaji.

DRUSTVENI OGLASNIK

Seja Medorganizacijskega sveta bo
v petek 14. julija ob 20. uri v prostorih
ZS.

Lepo prosimo vse tiste, ki imajo že

dolgo časa izposojene knjige iz knjiž-
nice ZE, da jih čimprej vrnejo.

Slovenska radijska oddaja je vsako
nedeljo od 8 do 8.28 ure na radio An-
tártida.

KREDITNA ZADRUGA „SLOGA“ z. z o. z.

Bmé. Mitre 97 — Ramos Mejía — T. E. 658-6574

išče oskrbnika za kinto SLOGA v Villa Udaondo.

Informacije v zadrugi pisarni v uradnih urah
v ponedeljkih, sredah in petkih od 15. do 19. ure ali po telefonu
658-6574.

ZAHVALA

Odbor Zavetišča dr. Gr. Rožmana
se zahvaljuje slov. domu v Cara-
pachayu in njenemu osebju, ki so
18. junija 1978 pripravili kosilo v
korist Zavetišča. Prav tako se za-
hvaljujemo ge. Mili Rebozov, ki je
za to priliko naslikala in podari-
la umetniško sliko Brezjanske Ma-
rije. Hvala tudi vsem gostom.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. 2

T. E. 85-8827

Poravnajte naročnino!

Prijateljem in znancem sporočamo, da je 5. junija po dolgi in
hudi bolezni umrl v domovini gospod

Franc Miklave

posestnik v Dobrunjah pri Ljubljani

Pokopan je pri sv. Lenartu v Sostrem.
Pokojnika priporočamo v molitev. Sv. maša zadušnica bo v slo-
venski cerkvi Marije Pomagaj v ponedeljek 10. julija ob 19. uri.

Za njim žalujejo:

v Argentini: sin France z družino;
v Sloveniji: žena Amalija,
sinovi Stane, Ciril, Tone in Pavle,
hčere Marija por. Ogrinčič, Amalija por.
Črne, Fani por. Ogrinčič, Zinka por. Tome
in Ivanka por. Rus,
snahe in zetje ter 24 vnukov
in pravnukov.

Buenos Aires, Ljubljana, Polje, Lavrica

PRISTAVA

2. julija 1978 po sv. maši

SPOMINSKA PROSLAVA

9. julija 1978, po sv. maši:

OBČNI ZBOR IN DRUŽINSKA NEDELJA S KOSILOM

LEPO VABLJENI!

OSREDNJA HIŠA:

LOMAS DE ZAMORA

Av. Hipólito Yrigoyen 8854/62

Tel.: 243-2291

(med Boedo in Sáenz)

Vse za dom

Pohištvo

Dekoracije

PODRUŽNICE:

EZEIZA

Ruta 205 (nasproti postaje)

Tel. 295-1197

C. SPEGAZZINI

Av. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO

Almafuerte 3230

(eno kvadro od občine)

LOMAS DE ZAMORA

Hipólito Yrigoyen in Laprida

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustila po težki bolezni
naša draga sestra, teta in svakinja

Gabrijela Karin

posledna ura v pokopu

Pokopali so jo dne 27. maja 1978 na pokopališču v Vinici pri
Črnomlju. Bog bodi plačnik njeni duši!

Žalujoci:

brat Tone z ženo Anko in sinom D. Martinom,
nečak Luis z družino,
sestra Malči,
brata Evgen in Jule z družinama,
nečakinja Romana in Katica z družinama
in ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Karlovec, Vinica, Maribor, Kanada

„Marksizem je opij“

DJILASOV INTERVJU V RADIO SVOBODNA EVROPA

VORONIN: Če vas prav razumem,
v glavnem smatrate, da je bilo sklica-
nje beograjske konference pozitivno
dejanje in da bodo to tudi podobne
prihodnje konference?

DJILAS: Da, pozitiven značaj, pod
pogojem, da bo Zahod trden glede člo-
vekovih pravic; ne sicer brezpogojno,
toda ne sme se odpovedati človekovim
pravicam, kajti Sovjetska zveza je hel-
sinški dogovor smatrala kot slabost in
kot kapitulacijo Zahoda. V praksi bi to
bilo res, če Zahod ne bo vztrajal na
človekovih pravicah. Kajti, kaj se je
prav za prav zgodilo? Zahod je for-
malno priznal meje sovjetskega impe-
rija. Edino stvar, ki je ni odobril, je
bila opustitev človekovih pravic. Z dru-
gimi besedami, ohranil je človekove
pravice kot problem, ki lahko vodi do
nadaljnega sodelovanja, do nadaljnje-
ga sporazumevanja, do nadaljnega po-
puščanja delitve Evrope, sovraštva, ki
obstaja na obeh straneh. Helsinki bi
bili izključna zmaga za Sovjetsko zve-
zo, če bi Zahod prenehal z vztrajanjem
na človekovih pravicah.

VORONIN: Prav. Ali menite da
takšni ukrepi, kakor je bila konferenca
in helsinški zaključni akt pomagajo
disidentom v Sovjetski zvezi in drugih
komunističnih državah? Ali jim poma-
gajo ali ne?

DJILAS: Prav gotovo jim poma-
gajo na dolgo roko. Mislim, da je stan-
je, ki ga imenujemo détenté (odjuga),
na dolgo roko prav gotovo boljše za
disidente, kakor pa je bila živčna vojna.
Détenté je, kakor živčna vojna, ker ust-
vača bolj tolerantno ozračje ter sili
komunistične režime in druge, ne samo

komunistične temveč tudi vse avtorit-
tarne režime k večji previdnosti v po-
stopanju z njihovimi nasprotniki, da ti
režimi gledajo na svoje lastne možno-
sti bolj racionalno, itd. Primer Mihaj-
lova je, konec koncev, dokaz, da je ta
odjuga v Helsinkih in Beogradu dala
vsaj nekaj rezultatov.

VORONIN: Sedaj pa k vprašanju
o povsem drugačni zadevi. Kakor ve-
ste, v novi emigraciji na Zahodu — ki
jo večinoma sestavljajo bivši disidenti
(Rusi in ne-Rusi), prevladujeta dve
smeri, ki ju lahko označimo za „levičar-
sko“ in „desničarsko“. Do neke mere
so izraz položaja, ki prevladuje med
disidenti in mislečo inteligenco na splo-
šno v ZSSR. Ali menite, da bi bilo za-
željeno, da bi imeli nekakšno skupno
platformo, recimo, tradicionalno-narod-
no, liberalno krilo in socialdemokratsko
krilo?

DJILAS: Takšna platforma bi bila
zaželjena, toda možnosti za to ne iz-
gledajo realistične. Nimam veliko upa-
nja v to. Dasi sem eden od tistih Ju-
goslovancev, ki dobro poznajo položaj v
Sovjetski zvezi in v sovjetski emigraci-
ji, moje poznanje te zadeve ni zadostno.
Vsekakor ne tako dobro, kakor Mihaj-
lovo. Zato je zame težko, da bi se odlo-
čil za to ali ono, vendar vam bom od-
krito dejal: v kolikor gre za osnovne
ideje, pripadam racionalistični filozof-
ski šoli in sem bliže Saharovu kakor
pa nacionalističnim ali drugim nazor-
nim ali verskim političnim tokovom. To
pa ne pomeni, da bi podcenjeval tak-
šne ljudi, kakor so npr. Solženicin, A-
malrik ali Maksimov, Sinjavski, itd.,
da omenim samo nekatere. Vsi ti so

ljudje z velikimi talenti, z veliko du-
hovno in moralno močjo. Prav za prav
se ne odločam za to ali ono stran za-
to, ker z jugoslovanskega stališča ni-
mam kakršnega koli razloga, da bi se
pridružil tej ali oni skupini. Iz prak-
tičnih ozirov sodelujem skoro z vsemi,
kolikor mi je to mogoče. Ne bi seveda
sodeloval s fašisti ali z ljudmi skrajne
desnice, če ti še sploh obstajajo. Pi-
šem, napr. v Kontinent in bi pisal, če
bi bilo potrebno, tudi v nekatere druge
socialistične revije. Načeloma mi ni všeč
odločati se za to ali ono skupino; tudi
nimam nobenega razloga za to. Toda,
če bi že hoteli vedeti za moje mnenje
glede razvoja v Rusiji, pa menim, ne da
bi podcenjeval vpliv teh nacionalistič-
nih in verskih tokov v Rusiji, tudi upo-
števač, da bi lahko močno vplivali na
rusko javno mnenje ali na rusko ljud-
stvo in ruski aparat v bodoče — zara-
di dejstva, da leninistična ideologija hi-
tro izgublja tla —, da bodo raciona-
listični tokovi, demokratični, avtentični
demokratični, važnejši za rusko bo-
dočnost. Na dolgo roko bo znova na-
stalo vprašanje ruske vključitve v Ev-
ropo takrat, ko se bo sedanji režim
spremenil. Če sistematično študiramo
rusko zgodovino, je vse, kar je bilo v
njej največjega, prišlo več ali manj iz
Evrope, je bilo povezano z Evropo, ne
ločeno od Evrope. Če vzamete celo Do-
stojevskega, ki je bil najbolj avtentičen
Rus, tudi on je bil formalno Evropejec;
njegove novele so evropske navede, le
bolj drastičen in najskejnejši primer,
natrpene z rusko vsebino z ruskim pro-
blemom, itd. Omenjam ga kot naj-
kajti niti njega ni mogoče ločiti od Ev-
rope. Tu tiči vzrok, zakaj mora reši-
tev v Rusiji, se pravi v Sovjetski zve-
zi priti v obliki demokratičnega plu-
ralizma v katerem bosta dva od zgo-

raj omenjenih tokov — nacionaldemo-
kratski in socialdemokratski — obstaj-
ala in kjer bo med njima možna po-
štena tekma. Drugače pa se bodo po-
javile nove oblike avtoritarizma — če
bosta ta dva tokova namreč postala i-
deološko ekskluzivna — tako, da bo
dejansko en avtoritarizem nadomestil
drugač. Kateri se bo izkazal za zma-
govitega, bo obstal, toda ali bosta ru-
sko ljudstvo in ruska kultura pri tem
zmagovita, pa je drugo vprašanje.

VORONIN: Predno končava ta in-
tervju, ali vas smem vprašati o vaših
osebnih načrtih za bližnjo bodočnost in
za bodočnost na splošno ter kako oce-
njujete možnosti za bodoče?

DJILAS: Dejansko nimam skoro no-
benih načrtov. Nekaj malega pišem,
kakšen članek od časa do časa, kadar
me kakšen tuj časopis naprosi za to.
Pišem povesti. Verjetno bom še nada-
ljeval s pisanjem svojih spominov. To
je vsaj moj namen; morda v bližnji
bodočnosti. Sem že precej postaran ter
se mi je intenzivnost, s kakršno sem bil
navajen delati, zmanjšala, kar je se-
veda naravno. Nisem pri najboljšem
zdravju, dasi resno nisem bolan; mi-
slim, da nimam kakšne bolezni, a moči
se mi rahljajo, tako, da si ne delam
velikih načrtov. Mislim, da se mi bliža
življenje h koncu brez kakih velikih
načrtov. Kar tiče mojih izključno lite-
rarnih, nepolitičnih del, menim, da bo-
do potem, ko bo moja generacija izgi-
nila in ko bodo tudi ljudje, starejši od
mene, izginili s politične pozornice,
smela biti objavljena. Tu mislim na mo-
je povesti, novele, prevod Miltonovega
Izgubljenega raja, na večjo študijo čr-
nogorskega pesnika Njegoša. Menim,
da bo vse to lahko objavljeno. Samo
zaradi ozkega pragmatizma ne sme
nekdo, kakor sem npr. jaz, bivši vo-

dja, ki se je uprl, pojaviti se v jav-
nosti v Jugoslaviji, ker bi sicer bil na-
lezeljiv primer za druge voditelje. Tu ti-
či vzrok, poleg osebnih nasprotij in u-
pora, zakaj nobeno mojih del ni smelo
doslej biti objavljeno v Jugoslaviji.

VORONIN: Govorili ste o literaturi
in kako nameravate pisati svoje spo-
mine, itd. Ali ste brali spomine bivšega
(jugoslovanskega) veleposlanika v Sov-
jetski zvezi, Mičunovića, in če ste jih,
kaj menite o njih?

DJILAS: Seveda sem bral Mičunovi-
ćeve spomine in sem celo dal izjavo o
njih Newsweeku, da je to trenutno naj-
važnejše delo v Jugoslaviji. Po mojem
mnenju je zelo dobra knjiga, dobro pi-
sana, podajajočo pravilno sliko o sovjet-
ski politiki in razbini mnoge iluzije, ki
so še lebledele v zraku; morda ostanki teh
iluzij še obstajajo tudi danes, toda ne
veliko med jugoslovanskimi voditelji,
namreč glede sprememb v sovjetski po-
litiki. Menim namreč, da se niti sovjet-
ska notranja niti zunanja politika pod
sedanjim sistemom ne moreta bistveno
spremeniti. Lahko se poslabšata do ne-
ke mere ali pa izboljšata, toda v
bistvu se ne moreta spremeniti. Začeli
sta korakati po imperialistični poti, po
poti, ki jo je dejansko danes že vsak
drugi na svetu opustil. Celo Amerika jo
je opustila. Še obstaja v finančni sferi,
toda drugače jo je Amerika povsem o-
pustila. Vsi imperiji so izginili, razen
enega, ki še obstaja in je preživel za-
rad ideologije, ki pa je že preživela
svoj dan. Ne ostaja ji več nobene živ-
ljenjske moči, a namesto tega služi kot
neke vrste kodeks ravnanja za partijsko
birokracijo ali za zapeljevanje ljudi. Po-
stala je opij.“

VORONIN: Najlepša hvala.

KONEC